

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

B U D A Y B A R N A

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

B U D A P E S T,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Beöthy Algernon.

A múlt héten a magyar parlament régi, rokonszenves tagja hunyt el. Beöthy Algernon a halott, akit mindenki szeretett a Házban és azonkívül a társadalomban is, jóízű adomái révén. Beöthy Algernon 25 éve tagja a képviselőháznak, 1839-ben született Biharmegyében. Iskolái végeztével a megyében vállalt hivatalt, 1861-ben szolgabíróvá választották, de ez állásáról az alkotmány fölfüggesztése után lemondott. A kiegyezés után, 1868-ban Biharmegye főjegyzője lett. Mint a biharmegyei nemes ifjuság nagy többsége, Beöthy is Tisza Kálmán zászlajához csatlakozott s 1875-ben szabadelvűpárti programmal a hosszupályi-i kerület, majd a verseczi, szászsebesi, ugrai s belényesi kerületekben választották meg. Képviselőházi jegyzőségének ideje még az öreg Péchy Tamás elnökségének idejére nyulik vissza, aki az unalmas tárgyalások alatt elszunyókált néha. Beöthy volt, aki őt a kellő időben mindig figyelmeztette az elnöki teendőkre, eközben aztán sok derült percet szerzett a honatyáknak a jókedvű Beöthy, akinek legkellemetlenebb tiszte abban állott, hogy a sok törvényjavaslatot és előterjesztést föl kellett olvasnia.

Ebben oly tökélyre vitte, hogy képes volt egy fél óra alatt több száz szakaszból álló törvényjavaslatot is elolvasni.

Beöthy Algernon talpraesett adomáiból és szójátékaiból tekintélyes kötet telnék ki. Az életet mindig tréfára vette és az életben, a politikában, a társaságban is mindent a tréfás oldaláról látott. A klubban vagy tanácsteremben való megjelenése mindig a derűtséget jelentette s a legborúsabb időkbe is tudott vidámságot belopni, de élce soha sem volt sértő s legtöbbször az is a nevetőkkel tartott, akinek rovására ment a tréfa. De minden nagy vidámsága mellett is felülkerekedett benne az igazi érző szív s ennek sok jelét és bizonyosságát adta.

Mint szónok ugyan nem szerepelt, de annál élénkebbé tudta tenni a képviselőház folyosóját. Emlékezetes az az egyetlen beszéde, melyet csupán azért mondott, hogy

megtréfálja egyik képviselőtársát, akivel a Hungáriában lakott s hetekig nem juthatott hozzá, hogy kialudja magát, mert társa éjjel hangos szóval készült beszédjeire. Egy ily beszédet Beöthy leiratott, azután közvetlen képviselő társa előtt iratkozott fel szólásra s elmondta az illető beszédét szóról-szóra.

BEÖTHY ALGERNON.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb

magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 23. szám.

Bot az iskolában.

Óriási felháborodást okozott a magyar tanító-ság körében, hogy egy fővárosi napilap azt a tanácsot adta a tanulóknak, hogy üssék vissza a tanítót. Tóth Béla volt az az író, aki így akarná kioktatni a magyar tanuló-gyermekeket. Szerencsére az elemi iskolai növendékek ujságokat nem olvasnak, de olvasnak a szülők, akik ezt a tanácsot tovább adhatják gyermekeiknek. Ami pedig igen veszedelmes dolog, mert ha a szülők azt a tanácsot adják gyermekeiknek, hogy üssék vissza a tanítót, hogyan várhatjuk akkor tanítóinktól, hogy a szükséges fegyelmet fen-tartsák! Érthető, ha a magyar tanító-ság felzudult ez ellen a rossz tanácsot osztogató ujság ellen. Egy test, egy lélekként támadt fel mintegy 28 ezer magyar tanítói s elhatározták, hogy azt az ujságot többé jártni nem fogják. A magyar tanító-ságnak feltétlen joga van ahhoz, hogy ki-küszöbölje köréből azt az ujságot, amely vele szemben méltatlanul viselkedik. Sőt az olvasó-közönségnek egyenesen kötelessége, hogy az ujságokat ellenőrizze s amelyik igazságtalan és helytelen irányba terelődik, attól vonja meg támogatását. Így aztán az ujságok már csak saját érdekükben is vigyáznának és nem élné-nek vissza a betű hatalmával.

El kell azonban dönteni most még azt a kérdést is, vajjon szabad-e az iskolában pálczát használni vagy sem? Erre maga Wlassics köz-oktatásügyi miniszter felelt meg azzal, hogy igenis, utolsó esetben használhatja a tanító a pálczát is, ha a fegyelem fentartása szempontjából el-kerülhetlennek látja; de indulatosságból bothoz soha se nyuljon. Ime, ez a helyes álláspont. A tanító ne éljen vissza a testi fenyték alkal-mazásával, de ha ezt szükségesnek látja, akkor csinján élhet vele. Ha mégis vissza él a testi fenytés jogával, arravalók felettes hatóságai, hogy megítéljék: helyesen vagy helytelenül járt-e el. De ezt maga a gyermek meg nem ítélni. Sőt gyakran még maga a szülő is elfogult gyer-meke iránt s hajlandó neki igazat adni. Jól van, adhatunk igazat a gyermeknek s akkor van módja annak, hogy a tanítót felelősségre vonassuk illetékes birái előtt, de mi ne legyünk a birái. Különösen pedig az éretlen gyermekek előtt ne beszéljünk a tanító igazságtalanságáról. Ezzel az igen fáradságos és igen hátatlan pályán működő tanítónk helyzetét nemcsak megnehe-zítjük, de egyenesen lehetetlenné tesszük, hogy rendet, fegyelmet tartson és hogy tanítványai előtt a tisztelet tárgya legyen. Már pedig jusson eszünkbe, hogy amelyik gyermek tanítóját nem tiszteli, az nem tiszteli tulajdon szülőit sem.

Apponyi a felekezeti békéről.

Apponyi Albert gróf a katolikus egyház magyarországi szerepéről gyönyörű beszédet mondott. A budapesti tudomány egyetemi római katolikus ifjuság Szent-Imre-Egylete e hó 4-ikén tartotta zászlószentelési ünnepét az egyetemi templomban. Itt volt Apponyi az ünnepi szónok. Az ünnepélyen ott voltak: Császkai érsek, Apponyi Albert gróf, Zichy Nándor gróf, Esterházy Miklós herceg, ifju Zichy János gróf és mások.

Misemondás után, amelyet fényes papi segéd-lettel Császkai érsek szolgáltatott, következett Apponyi Albert, az ünnepély ékesszavu szónoka.

„A szeretet törvénye fékezi a létért való küzde-lem hevét és féktelenségét — ugymond Apponyi. A sikert megóvjá a tulkapásoktól, a sikertelenséget a kétségbeeséstől.

Irtóztató szenvedések, megpróbáltatások, veszé-lyek és válságok árán értünk oda, hogy alkotmá-nyunk sarkalatos tételei közé igtattuk a lelkiismereti szabadságot és a vallási egyenjogúságot beleigtat-tuk a történelmi alakulások tiszteletben tartásával, beiktattuk oly módon, hogy e szabadság úgy testü-leti mint egyéni tekintetben érvényesülhessen, hogy tehát az egyházak vallási és művelődési feladataik teljesítésében gátolva ne legyenek. Nemzetünk benső békéje van kötve ahoz, hogy fentartva hitelveink egész szigorát, mégis testvéri szeretettel öleljük magunkhoz más vallásu testvéreinket, úgy, hogy *nemzeti feladataink teljesítésében magyar és a magyar közt se különbség, se válaszfal, se versengés ne legyen.* hanem a szoros egység, melynek megbontása a minden oldalról ostromolt nemzetre biztos pusztu-lást hozna.

Midőn egyházunk igazait követeljük, semmit mást nem kérünk, mint a szabadság és jog, egyen-lőség elveinek alkalmazását az ő érdekében is és ha valamikor harcra készülnénk, az csak akkor volna, de akkor annál nagyobb erővel, ha vagy ezt tagadnák meg tőlünk, vagy amint más országokban látjuk, a vallástalanságot akarnák államvallássá tenni és azért nem kérünk bocsánatot, hanem szent hitünk tanait büszkén nyilváníttuk életünk pro-grammjának, akkor ezzel nem fenyegetünk senkit jogaiban, nem sértünk senkit érzelmeiben, nem bontjuk szét ezt a nemzetet, hanem ellenkezőleg: beleviszünk annak életébe olyan erkölcsi tényezőt, mely azt a benső romlás veszélyeitől megóvjá, mely benne a társadalmi erőket fokozza és a honfiai éré-nyeket hatványozza; kincseit hozzuk magunkkal a testvéri szeretetnek hazánk minden fia iránt, me-lyekből ki nem fogyhatunk, bár meddig kellene is azokat kellő viszonzás nélkül pazarolnunk.“

Az Apponyi gyönyörű beszéde mindenfelé nagy hatást keltett. Ime lehet valaki igen vallásos és emellett jó hazafi, mert a hazaszeretet nincs valláshoz kötve. Annál kevésbé legyen ez meg

a politikában. A vallás igéi a türelmet, az egymást tisztelést vannak hivatva terjeszteni, éppen ezért a politikának legtöbbször kiméletlen eszközei közé nem számíthatók és igen rossz uton járnak, akik a vallást politikai céloknak áldozzák fel, vagy ha azt meg is kísérik tenni. De még rosszabbul tesznek azok, akik lazítására törekszenek a hitéletnek, amely a magyar nemzetnek mindenkor legszilárdabb összekötő kapcsa volt. Ezek az Apponyi remek beszédének időszerű tanúságai.

Országgyűlés.

Mult hét folyamán a képviselőház a trónörökös házasságáról szóló törvényjavaslat tárgyalásával foglalkozott. Az országgyűlésnek legelőkelőbb szónokai mérték össze a fegyverzetüket, hogy megvitassák az ország színe előtt azt a fontos kérdést, vajjon nem sérti-e trónöröklési törvényeinket, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös az uralkodócsalád házi szabályainak megfelelően, lemondott születendő gyermekeinek trónöröklési jogáról?

Rögtön *Kossuth* Ferencz után *Széll* Kálmán miniszterelnök mondott egy tudástól csillogó, hatalmas beszédet, amelyben *Kossuth*tal szemben azt bizonyította, hogy az 1723-iki magyar törvények éppen úgy megkövetelik a jövődöbeli magyar királytól, hogy az osztrák főherceg legyen, amint-hogy osztrák császárnak római katolikusnak és törvényes házasságból származottnak kell lennie. Ha tehát a Ferencz Ferdinánd és *Chotek* Zsófia gyermekei nem lesznek főhercegek, akkor magyar királyok sem lehetnek. Ez a magyarázat megfelel a magyar közjog szellemének is, mert hiszen a pragmatika sanctió kimondja Ausztria és Magyarország együttes birtoklását; ki van zárva tehát annak lehetősége, hogy aki az uralkodócsalád házi szabályai szerint osztrák főherceg és így osztrák császár nem lehet, az magyar király lehessen. *Széll* szerint a trónörökös nem mondott le semmiről, csak egy ősi szokásban levő szabály betartására tett esküt, amely százados szokás ellen még soha sem emeltünk kifogást s amely nem jövén összeütközésbe törvényeinkkel, azt bátran becikkelyezhetjük.

Széll Kálmán beszédének meggyőző hatását *Polónyi* Géza azzal próbálta gyengíteni, hogy rendkívül ügyes prókatori fogással kisütötte, hogy hiszen a trónörökös, majd ha királylány lesz, akármelyik plébános feloldhatja az eskü alól, vagy az is megtörténhetik, hogy valamelyik főherceg a trónörökös feleségét örökül fogadja, akkor ő is egyenrangúvá válik és gyermekei visszanyerik a trónöröklési jogot. Persze nem lehetetlen, amit ez a nagyészű fiskális mondott, de feltenni nem szabad s ő sem tette fel a trónörökösről, hogy bármely kerülő uton is kibújik ígérete megtartása alul; ezért inkább arra figyelmeztette a Házat, ne tegyék egy törvénnyel örökre lehetetlenné, hogy magyar leány valamikor magyar királyné lehessen.

Polónyi után az ország legnagyobb törvény-magyarázója: *Szilágyi* Dezső emelte fel szavát, még pedig a becikkelyezés mellett.

Itt nem prókátoroskodni és érzelegni kell — ugymond, hanem hideg észszel azt kell vizsgálni, vajjon a trónörökös nyilatkozata a mi trónöröklési törvényeinkkel megegyezik-e vagy sem. Szenvéd-e azért sérelmet a mi közjogunk, hogy Ferencz Ferdinánd főherceg leszármazói ki vannak rekesztve a trónöröklés rendjéből — vagy sem? Kimutatja ezután, hogy a nem egyenrangú házasságokból származott gyermekeknek a trónöröklésből való kirekesztése már az 1723-iki törvényekből folyik, mert Ausztriában már 1723-ban is érvényben volt a rang-egyenlő házasságból való leszármazás. Mikor tehát az 1723-iki törvények kimondották, hogy Magyarország és Ausztria együttesen és elválaszthatlanul birtoklandó, ugyanakkor elismerték azt a jogszabályt, hogy aki Ausztriában császár nem lehet, az nem lehet magyar király sem. Trónöröklési törvényeink megalkotásánál tehát tudták azt a jogszabályt, hogy osztrák főherceg csakis egyenrangú házasság leszármazója lehet, tudták és elfogadták azt is, hogy nem egyenrangú házasság leszármazója, tehát nem osztrák főherceg nem lehet magyar király. Eszerint alapvető törvényeink szellemével teljesen megegyezik az, hogy Ferencz Ferdinánd nem egyenrangú házasságból származó és nem főherceg utódjai, a magyar trónöröklési rendből kirekesztetnek.

A *Szilágyi* nagy beszéde minden kétséget eloszlatott és a további vitát ugyszólván feleslegessé tette. Nekünk pedig ezek után be kell látnunk, hogy a Ferencz Ferdinánd főherceg lemondása törvényeinkkel összeütközésben nincsen és így születendő gyermekei a magyar trónt örökölni nem fogják.

Közoktatásügyünk a parlamentben.

A képviselőház pénzügyi bizottsága most foglalkozott a vallás- és közoktatásügyi miniszter költségvetésével. Ülése már azért is érdekes, mert itt szóba került a tanulók *testi fenytésének* kérdése, melyre nézve a miniszter úgy nyilatkozott, hogy *végso esetben igenis használhatja a páleczát a tanító*. Érdekes dolgokat mondtak a nyelvmagyarosítás és a püspöki kinevezések tárgyában is.

Barta Ödön: Sajnálja, hogy a tanítóképzés nincs az állam kezében. Szenvédélyes és sajnálatos vita folyik most éppen a fölött, vajjon szabad-e az iskolában a gyermekeket testi fenytéssel illetni vagy nem. Kivánatos lenne, hogy a miniszter határozottan nyilatkozzék e kérdésben. Az elemi oktatás ingyenessé teendő és nagy mulasztás, hogy ez már eddig nem történt meg. Ez egyik oka annak is, hogy évenként 284.000 gyermek egyáltalán nem részesül iskolai oktatásban. Ki kell törölni Magyarország kulturpolitikájából azt a szégyenfoltot, hogy még mindig 1500 oly tanító van, aki nem tud magyarul.

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

← Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE. →

Emmer Kornél: Szomorú jelenségnek tartja, hogy a tót vidékeken az iskolák útján nem terjed eléggé a magyar nyelv. Legalább arra kellene törekedni, hogy az illető vidékek ifjúságának a honvédséghez való minél nagyobb mérvű beosztásával segítsünk e bajon.

Berzeviczy Albert: A gyermekek testi fenytéke tekintetében megjegyzi, hogy nem volt helyes ezt úgy tüntetni fel, mintha itt a tanitóság becsületének kérdése forogna szóban. Ez ügynek a nyilvánosság előtt való tárgyalása s a gyermekek sérthetlenségének hirdetése nézete szerint is csak ahhoz vezet, hogy a gyermekek közt minden fegyelem megszűnjék.

Gajári Ödön fölemlíti, hogy többnyire szintelen emberek azok, akiknek kinevezésébe Róma bele-nyugszik. Mindazok a nagytehetségű férfiak, akik, mint például a magyar római katolikus főpapi kar-
nak régebbi közismeretű, kiváló tagjai, mint például Schlauch, Samassa, Dessewffy stb., alkalmasak lettek volna, hogy a felekezeti béke előmozdítása mellett a magyar állameszmét is szolgálják, Róma által nem fogadtattak el. A magyar kormánynak e tekintetben erőteljes álláspontot kell elfoglalnia. Kéri tájékoztassa a miniszter az iránt, van-e kilátás arra, hogy a jövő kinevezéseknél ily főpapokat remélhetünk. Hogy a püspökségek nagy vagyonának birlalói olyanok legyenek, akik nagy hivatásuknál fogva a magyar katolikusságnak igazi vezérei legyenek és mint ilyenek, a felekezeti béke és az állam elleni izgatásokat megszüntetni akarják is, tudják is.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter: A *testi fenyték* kérdésében megjegyzi, hogy van egy 1881-iki intézkedés, mely jóváhagyatott azon pontjára nézve is, hogy *utolsó eszközként a testi fenyték alkalmazható*: de ez mindenkor úgy vétetett a minisztérium által, hogy ilyenkor mindig értesítendő a gondnokság, illetőleg az iskolaszék, hogy tehát a fenyték nem alkalmazandó indulatosságban. Nincs azon a nézeten, hogy a testi fenyték az iskolában haszonnal alkalmazható. Csak egyes esetekről volt egyébként szó. Azokat egy perczig sem akarta senki úgy tüntetni fel, hogy az egész tanítói kar pellen-gére állíttassék s ha ez bármely oldalról történnék, szóló azt határozottan visszautasítaná. Kijelenti egyébként, hogy a fegyelemre vonatkozó szabályokat módosítás alá fogja venni. Az *ingyenes oktatás* körét a népiskolákban lehetőleg kiterjeszteni törek-szik. Az állami elemi iskolákban mintegy 100.000-rel többen nyernek oktatást, mint régebben történt, ami azt mutatja, hogy a magyar nyelvű oktatás terén is jelentékeny a haladás. A *tanítók fizetésének a javítása terén* a közoktatási tárcza folytonos javulás-ról tesz bizonyosságot. Ebben az irányban fokozatosan haladunk s ő is arra törekszik, hogy a XI. fizetési osztályba legyenek beosztathatók a tanítók. Hang-súlyozza az iskolák magyarosító hatását. Azt a fel-fogást nem helyeselheti, hogy ne taníttassék a né-met nyelv és nem is lát ebben semmi veszedelmet, sőt inkább abban látná a bajt, ha az idegen nyel-vek és köztük a német nyelv tanítása elhanyagol-tatnék. Elismeri szóló is, hogy fegyelméletlen nem-zet vagyunk, de ne követeljenek mindent az iskolá-tól, gondoskodjanak a fegyelemről a családban és a társadalomban is. Gajári kérdésére válaszolja, hogy *oly püspököket fog javaslatba hozni, akikre nézve a kormány vállalhatja a felelősséget* és tévedésben van

Gajári, ha azt hiszi, hogy Róma a kormány egy jelöltjét sem fogadta volna el. Kéri ezek után tár-czája költségvetésének elfogadását.

A polgári törvénykönyv.

Ötven esztendő óta küzdünk a polgári törvény-könyvért anélkül, hogy annak megvalósulásához ez idő alatt közelebb jutottunk volna. A negyvennyol-czas idők romba döntötték a régi magyar jogot, de a fegyverek zajában nem jutott idő arra, hogy a régi helyébe újat készítsünk, pedig akkor kellett volna a régi magánjogot az új idők szükségleteihez képest átalakítani, de a nehéz idők járása ezt lehe-tetlenné tette. 1852-ben az általános osztrák polgári törvénykönyvet hozták be Magyarországra s ezzel egész sereg osztrák törvény és rendelet átplántálása következett. Királyi elhatározás szüntette meg ezt az állapotot 1861-ben, midőn aztán az egybehívott országbirói értekezlet ideiglenes törvénykezési sza-bályokat dolgozott ki, amelyek még manap is érvény-ben vannak. Magyarországon tehát a magánjog a régi magyar jogból áll az ideiglenes törvénykezési szabályok által visszaállított terjedelemben, azután az osztrák törvénykönyvnek érvényben tartott részei-ből és azóta alkotott törvényekből.

A dolgok ily állásában érthető tehát, hogy 1867. óta állandó az iparkodás egy *magyar* magán-jogi törvénykönyv alkotására.

Évtizedek szakadatlan munkájának gyümölese-ként a múlt héten bocsájtotta ki az igazságügyi minisztérium a magyar polgári törvénykönyv terve-zetét. A több mint 2000 szakaszból álló tervezet eredeti önálló magyar alkotás, mely teljesen külön-bözik más nemzetek polgári törvénykönyveitől: minden sorában, gondolatában magyar. Hosszu időre biztosítja minden polgár jogait, megoldja gazda-ságunk, társadalmunk legégetőbb kérdéseit. Szemé-lyünk, vagyonunk oltalmát várjuk ettől a könyvtől. A gazda a földbirtokjog megszilárdítását, az iparos, a kereskedő a forgalom biztosítását föltalálja benne.

A törvénykönyv-tervezet a következő részekre oszlik:

I. A személyjog. Ebben a részben minden új, kivéve a holtánnyilváníttatás és a nagykorúsítás intézményét. Teljesen önálló alkotás ebben a részben az egyesületek és alapítványok magánjogainak meg-határozása. Hasonlóképen egészen új a személyiség jogvédelme. A becsülethez, a névhez, az arczkép-hez, levélhez stb. való jog minden magánjogi vonat-kozása tüzetesen meg van határozva. Jogsérelem esetén nemcsak vagyoni, hanem eszmei érték sze-rint is, tehát teljes elégtételt, kártérítést biztosít az új polgári törvénykönyv.

II. A családjog. Ebben legtüzetesebben vannak szabályozva a házassági vagyongazdaság. A régi magyar jogban ismert házassági vagyongazdasági intézményeket lehetőleg fentartották. Ujjonnan van szabályozva a szülők és gyermekek közötti jogviszony, a gyámság és gondnokság.

III. rész: A dologi jogok foglalata, amelyek a mostani kor igényeihez mértén vannak szabályozva.

IV. rész: a kötetmi jog, melynek legtömegesebb része úgy van kidolgozva, hogy majdan a kereskedelmi törvény módosítása alkalmával támpontul szolgáljon.

V. rész: az örökösödési jog. Alapja a törvényes örökösödés. Az új kodex az ági örökösödést bizonyos fokig korlátozta. A törvényes örökösödés a szép szülékig tart. Ezután már a kincstár örököl, végrendelet hiányában.

Betiltották a hólapdát.

Igaz, hogy furesa dolog lehet, mikor a hólapdát a miniszter urnak kell betiltani, hanem ez most megtörtént és igen helyesen. Hogy tulajdonkép mi-féle hólapdát tiltottak be, azt mindenki gondolhatja, hogy nem a havazó gyerekek puha, ropogós hóból való és egymás hátához dobáló hólapdákat, a betiltott hólapda egészen más, az egy kaeskaringsan kifundált újabb csalási rendszer, melyet egykönnyen megérteni nem is lehet, hanem azért megpróbálok leírni.

A kezembe adnak egy kis nyomtatott jegyet 40 fillérért és azt mondják, ezzel a negyven fillérrel egy pár czipőt vehetsz okkal-móddal.

— Hogy-hogy?

— Elmégy ebbe a czipős boltba. Ott adnak ezért a kis czéduláért 6 darab ilyen czédulát, darabját 40 fillérjével, de te azokat ismét eladod másoknak, tehát csak 40 filléredbe kerül, mert az árát megveszed azoktól, és amikor az a másik hat is beváltja a te eladott czéduláidat, akkor te kapsz egy pár czipőt, ami neked 40 filléredbe került. Hogy az a másik hat megint czipőhöz jusson, mindenkinek külön-külön hat czédulavevőt kell fogniok és akkor azok is kapnak egy-egy pár czipőt.

— Értem, már amit értek. Megveszem a 40 filléres jegyet. Azután a czipős boltban veszek 6 darabot vele, amiket rászórok hat barátomra, azok is úgy tesznek, mint én s akkor megkapom a czipőmet, de hogy ők mikor kapnak, azt én nem kutatom.

Hát ez így igen szép beszéd, mert esekély 40 fillérért jutottam egy pár czipőhöz, amely megér 6 koronát, de a valóság nem azt beszéli, ha utána számítunk. Nagy csalás biz ez, a melyet én jóhisze-

műséggel nem segítek elő a jóbarátaim rovására. Tessék megérteni, hogy én csak akkor kapok czipőt, ha azokat a jegyeket mind a hatan becsérték és ismét eladták, tehát az én czipőmért igaz, hogy 40 fillért adtam ki, de az én barátaim és a barátaim barátai már $6 \times 6 = 36$ jegyet fizettek ki 40 fillérjével, abban a jó reményben, hogy majd ők is tudnak a czédulákon. Tehát az én czipőmért a boltosnak befolyt az én czédulámmal együtt 37 czédula ára, mely kitesz 14 korona 80 fillért és én kaptam egy 6 korona értékű czipőt. Tehát kétszeres áránál is jóval több ment érte. Ez még csak semmi, de aztán a kapzsi emberek tovább mentek. Árulták a jegyeket vagyis czédulákat így ruhákról, aranyórákról, mikor is azzal kecsegtettek, hogy egy koronáért jut az ember mindezekhez, azonban sohasem látta meg egyik is a ruháját, sem az aranyóráját. Mivel ez közönséges csalás volt, amelyet az engedély nélkül használt czédulaeladási-rendszer vagyis hólapda-rendszerrel követtek el.

Már a czipős-rendszer is csalás, hiszen kimutattam, hogy szinte háromszoros árat kapott a czipős boltos, mikor a czipőmet kiadta, melyet az én barátaim a czédulavételnél fizettek meg, de azt kérdezem, hogy annak is hol a vége? Mert az a kérdés, hogy mind czipőhöz jutnak-e? Mikor az én hat barátom czipőt kapott, akkor már kétszázhuszonegy 40 filléres czédula ára kellett, hogy befolyjon a boltosnak. Mikor kap czipőt az a 240? Soha. Tehát itt a csalás. A mások jóhiszeműségével visszaélt az ember és azok a mások a legjobb emberei lehettek, akiket megcsalt, mert czédulájuk révén czipőhöz nem jutottak.

Az ilyen lutriszerű, hólapda-rendszerű csalásoknak se vége, se hossza, ezért a kereskedelmi miniszter az ilyen engedélyek kiadását továbbra betiltotta és aki mégis ilyen szelvényt árul, arra büntetést rótt. Ideje is volt már betiltani a hólapdákat, mert igen söpörték ki a pénzt a tisztességes munkás nép kezéből.

Bolt és pálinka.

Azoknak az uraknak, akik nem győzik eléggé védeni a szatócs urak érdekeit a mi szövetségünkkel szemben, ajánljuk figyelmébe a következő a csongrádi Szövetkezetből kivett sorokat.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár 1901-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen hetedik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 kor. 50 fill.

Megrendelhető a „Független Ujság” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Egy faluban bolt nyílik. Az üzlettulajdonosnak első dolga megszerezni a „pálinka mérésre“ feljogosító engedélyt és a „magy. kir. dohány és szivar eladást.“ E kettő a csalétek. A boltajtó a kora reggeli órákban rendesen kinyílik. A szegény ember hajnalban munkára megy, az üzlet előtt haladtában eszébe jut, hogy be kéne térni „egy pohár“ sziverősítőre, de meg füstölni való sincsen. Az „egy pohár“ testet lelket ölő, gyilkos pancsból lesz „egy pár“ pohár. Es'efelé hazatérőben ugyanez a program. Napközben a család is vitt haza egy és más falura szorult, rossz és drága fűszerszámfélét, a számla megnövekedett jó néhány garassal. Vasár- és ünnepnapokon, amikor jobban ráér a gazda egy kicsit pityizálni, meg otthon is csak jobb, tehát költségesebb koszt dukál a rendnél — hatványozott mértékben szaporodik a kontó, különösen ha még duplán is fog a kréta. A jószívű szatócs amugy mellékesen „illendő kamatra“ pénzt is ad kölcsön az arra érdemes megszorult atyafiaknak, s hogy egészen rendben legyen a dolog, többnyire „írást“ is vesz róla. A kamat kétféle. Az egyik terményekben lesz fizetendő, aratás után pár zsák buza, árpa stb.; tengeri és burgonyaszüret után néhány vékával ezekből is. A másik csekélység 50 frtot kap a kezéhez és 100 frtos váltónak írja alá a nevét. Amikor aztán már „nem lehet“ hitelezni: — következik a kir. végrehajtók dolga. Az ilyen faluban rövid idő alatt a helyzet képe ez: van 3—4 hübérrur és néhány száz vagy ezer lelket számláló, nyomorgó jobbágy. Először hazánk legbárgyubb, legevilizálatlanabb nemzetiségét, a ruthéneket tették tönkre anyagilag és erkölcsileg ez üzelmek, olyannyira, hogy a közigazgatási hatóságok ismételt sürgős jelentéseire kormánybiztos kiküldése vált szükségessé. Nemrég Erdély oláhlakta vidékein nyomozott ki a csendőrség egy egész vidéket polypkarjaiban tartó nagy áru és pénzuzsorás hálózatot, legutóbb meg Krassó-Szörény megyében a szerblakosság körében találtak hasonló viszonyokat. Azonban fenyegeti e vész a magyarságot is. E sorok írója egy dunántuli tiszta magyarlakta kicsiny községben a következő megfigyelést tette. Az uraság a falu lakóinak akiket évről-évre aratóiul szokott megfogadni a „részt mérte“. A kimérésnél jelen voltak a falubeli „boltos urak“, számszerint négyen. Kezeikben egy-egy jegyzéket tartottak, melyre kinek-kinek az adóssága volt fölírva. Hát bizony édes kevesen vittek haza abból a „részből“ csak valamennyit is, a budapesti gabnapiaczi árnál 2—4 koronával olcsóbban nagylelkűen átvették az adósság fejében. Örült, aki teljesen kibirta magát tisztázni és nem maradt „átvitel a következő évre“. De a tejjel-mézzel folyó Alföldön is úgy vagyunk már, hogy a falvakban az történik, amit a koresmáros akar.

Ezeknek tömjén a fogyasztási szövetkezet.

KÜLFÖLD.

Az amerikai elnökválasztás. Már hónapok óta folynak Amerikában az elnökválasztási mozgalmak, de amint előre látható volt, Mac Kinley győzelmével végződött, aki 294 elektor-szavazatot kapott Bryan 153 szavazata ellenében. A négy év előtti választáson a Mac Kinley pártjára szavazott 7,123,234 választó, a Bryanéra 6,499,365 s akkor Mac Kinleynek 272, Bryannak pedig 175 elektora volt. Mac Kinley tehát most sokkal nagyobb többséggel győzte le Bryant, mint 1896-ban. Akkor volt 97 szavazattöbbsége, most pedig 141 elektorral több szavaz reá, mint Bryanra.

Khinai háboru. Mióta megkezdették az alkudozásokat, igen kevés érdekes hír érkezik Khinából. Waldersee fővezér ugyan folytatja a háborut, elébb-elébb nyomul a nagy birodalomban, de csak az a célja, hogy ezáltal alkudozásra kényszerítse Khinát.

Angol-bur háboru. A délafrikai harcztérről mozgalmas híreket kapunk. Roberts lord angol fővezér folyó hó 20-án indul vissza Angolországba és helyébe a kegyetlenségeiről híres Kitchener tábornok marad. Mintha csak negyvennyolczi szabadságharcunk végére emlékeztetne. Nekünk is hagytak volt egy hóhérral kegyetlenebb embert, Haynaut, aki kimélet nélkül öletett, lövetett, akasztatott. A burok-nak is hagytak egy teljhatalmu hóhért, ki a máhdi-kot Egyiptomban a sir szélére állította és úgy lövette agyon tizezrével. Minden mesterségre akad ember, még a hóhérságra is! (De nem a törvényes hóhért értem.) Így a burok ellehetnek készülve a legrosszabbra.

Krüger elnök a tengeri utat nem bírja, sokat betegeskedik és amiatt hajója a szigeteken, a partokon vesztegel. Betegségéről igen aggasztó híreket kaptunk.

Mulatozásokozben. Popp Demeter karánsebesi koresmáros ablakából még éjjel után is világosság derengett ki ez év január 18-án az éjszaka sötétébe. Popp Demeter, tartva a rend éber órétől, kijelentette a bent mulatozó Szilvu Konstantin és Dáliu György előtt, hogy a záróra már régen lejárt, és ha önszántukból nem hagyják el a koresmát, kénytelen lesz erőszakot használni. Pár perez mulva azután két nehéz test zuhanása hallatszott az utcza sarában és a koresma ablakában megszűnt a világosság. Szilvu Konstantin feltápáskodott.

— No, innen kidobtak. Gyerünk más koresmába.

— Dehogyan megyek. Örülök, hogy feketem, — szólt Dáliu György és a következő pillanatban már jóízűen hortyogott.

— De bizony velem jössz te, különben megöllek! — rázta fel álmából a kiméletlen Szilvu Konstantin kebelbarátját. És minthogy ez arra sem kelt fel, sőt mosolyogva a másik oldalára fordult, kirántotta bieszkáját és hétszer hátba szurta. Ettől aztán Daliu annyira elaludt, hogy az orvosok két hónap alatt is alig tudták felébreszteni. Szilvu Konstantin törvény elé került, a mely súlyos testi sértés büntette miatt, tekintettel ittás voltára, csak *hathónapi börtönrre ítélte*. A temesvári tábla ezt az ítéletet helybenhagyta, mire a védő semmiségi panaszszal élt, amelyet azonban ma a kir. kuria elutasított.

Gyermekágyas disznó. Vásárhelyről értesülünk a következő hamiskás történet felől: A gyermek ábrándok édes világa ujult meg *Mika* József vasfazékkészítő és üstfoltozó atyánkfia emlékében, amikor a téli perzselések alkalmával a pirosra sült malacz fülét és farkát esente el az elfoglalt böllér háta mögött. Vastag szalonna és zsíros kolbász. Milyen isteni dolog is, akinek hogy van. Aki hogy öheti. *Mika* is erre gondolt s meg talán az éhes dádék és a nyakig meztlábás rajkókra is, mikor szombaton reggel a cigányváros alatt meglátott egy, lábballal felé meredő, 60 kiló súlynak megfelelő zsíros malaczot. Oda ment s látván, hogy nem mozdul, akként vélekedett, mely szerint a malacz deglett. A vélekedésnél a gondolat, a gondolatnál csak a tett volt gyorsabb s a kövér malaczot beemelték a putrik közé, hol szépen elhelyezték a rajkók ágyába, betakarva gyöngyén az egyetlen dunnával. Az álmának azonban, melyet a gyarló életről a kövér malacz, a kövér malaczról pedig *Mika* álmodott, hamar vége lett, mert Böde Gábor lakatos jelentést tett a rendőrségnél, hogy leölt hizóját, míg ő a perzselni való szalmáért bement lakására, valaki elvezette. A véres nyomok *Mikához* vezettek, aki a rendőrségnél azzal védekezett, azt hitte, hogy a malacz deglett. Bár igaz volt, mert a malacz akkor igazán döglött volt; azonban a rendőrség egészen más véleményen volt ebben a dologban. *Mika* tehát most a hűvösön álmodozhat a meleg dunna alatt szundikáló kövér malaczról.

⌘ mi naptárunk.

Előlegesen is tudatni kívánjuk t. előfizetőinkkel, hogy naptárt a jövő 1901. évre ne egyenek, mert a

„Független Ujság“

minden előfizetőjének

egy naptárt ad

karácsonyi

ajándékul!

A „Független Ujság“ ajándékához hasonló naptár még nem jelent meg, mert ez hű tanácsadója lesz az olvasónak egész éven át. A naptári részen kívül a gazdasági tudnivalók valódi kincses tára lesz ez a könyv, melyben ezenkívül Magyarország szövetkezteinek is tüzetes ismertetését fogjuk nyújtani. Mind-ezeket kiegészítik közérdekű, ismeretterjesztő közlemé-

nyek, melyeknek mindegyikét arra hivatott, jeles szakírók írják meg, mert mi csak hasznost és szépet akarunk adni ajándékul és azt óhajtjuk, hogy kedves előfizetőinknek nemcsak bizalmát érdemeljük ki, hanem pártfogását is, hogy a régi, hű előfizetők mindenike legalább egy új előfizetőt szerezzen a zászlónk alá, mert minél többen leszünk, annál erősebben és kitartóbban küzdhetünk a gyengék védelméért, a közjóért s a magyar nemzet felvirágzásáért.

A „Független Ujság“ szerkesztősége.

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése 1900.

október hó végével lejárt és akiknek 44-ik számunkhoz az előfizetés megújíthatására postautalványt esatoltunk, felkérjük, szíveskedjenek mielőbb az előfizetési összeget beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

Ő Felsege a király a hét elején bejött Gödöllőről a fővárosba, két napig tartózkodott itt, állami ügyekkel foglalkozott és kihallgatást is adott. A hét végén ismét Gödöllőre ment, hol, ha az idő kedvező, vadászgat.

A trónörökös és a hajtók. Ferencz Ferdinánd trónörökös a minap szép tanujelét adta nemes gondolkodásának pancsovai vadászata alkalmával. A második napi vadászatról, amikor nagy szélvihar és zápor kerekedett, e szavakkal mondott le a trónörökös:

— Magamat nem félténem, de szemrehányást tennék magamnak, ha bajuk támadna a szegény hajtóknek, akik derékig gázolnak a vízben.

A tanító és a bot. Említettük, hogy a főváros egyik elemi iskolájában a tanító egy ismert írónak fiát testi fenytékkal sujtotta. A fővárosi tanács utasította az iskolaszéket, hogy a tanító ellen indítsa meg a fegyelmi vizsgálatot.

A budai királyi palota ujjáépítése. A budavári királyi palota ujjáépítési munkálatai nagy arányokban haladnak előre. Az idén készült el az északi szárnyépület, melynek főhomlokzata a Szent-György-térre néz. Ez az egyemeletes épület a testőrség otthonául fog szolgálni. E palota előtt a sikló balfelén, a várkert fölött mostanáig egy régi kaszárnyaszerű épület állott mely az udvari eselédség lakásául és az udvari konyha raktárául szolgált.

A csángók iskolája. Minap avatták föl a brassó-megyei Hosszufaluban az állami polgári fiú- és leányiskolák céljára emelt új épületet. A közoktatásügyi

minisztert Molnár Viktor miniszteri tanácsos és Józsa Mihály tanfelügyelő képviselte. Délelőtt kezdődött az ünnepély a Hymnusz éneklésével, amely után Kakujay Károly tanfelügyelő megnyitó beszédet mondott.

Pénzügyőrök és csempészek harca. Lőcsén a dohánycsempészetet nagyban üzik a szomszédos

ből dulakodás, majd véres összetűzés támadt. A pénzügyőrök a fegyverüket használták s Lojek Bélát és ennek öcsését súlyosan megsebesítették. A nagymennyiségű dohányt ezután elkobozták.

Széttepték a medvék. Berezden, Abauj-Tornamegyében Róth Májer szatócs feleségével kocsin haladt az országuton, a midőn két medve megtá-

SZERETŐ ANYÁK.

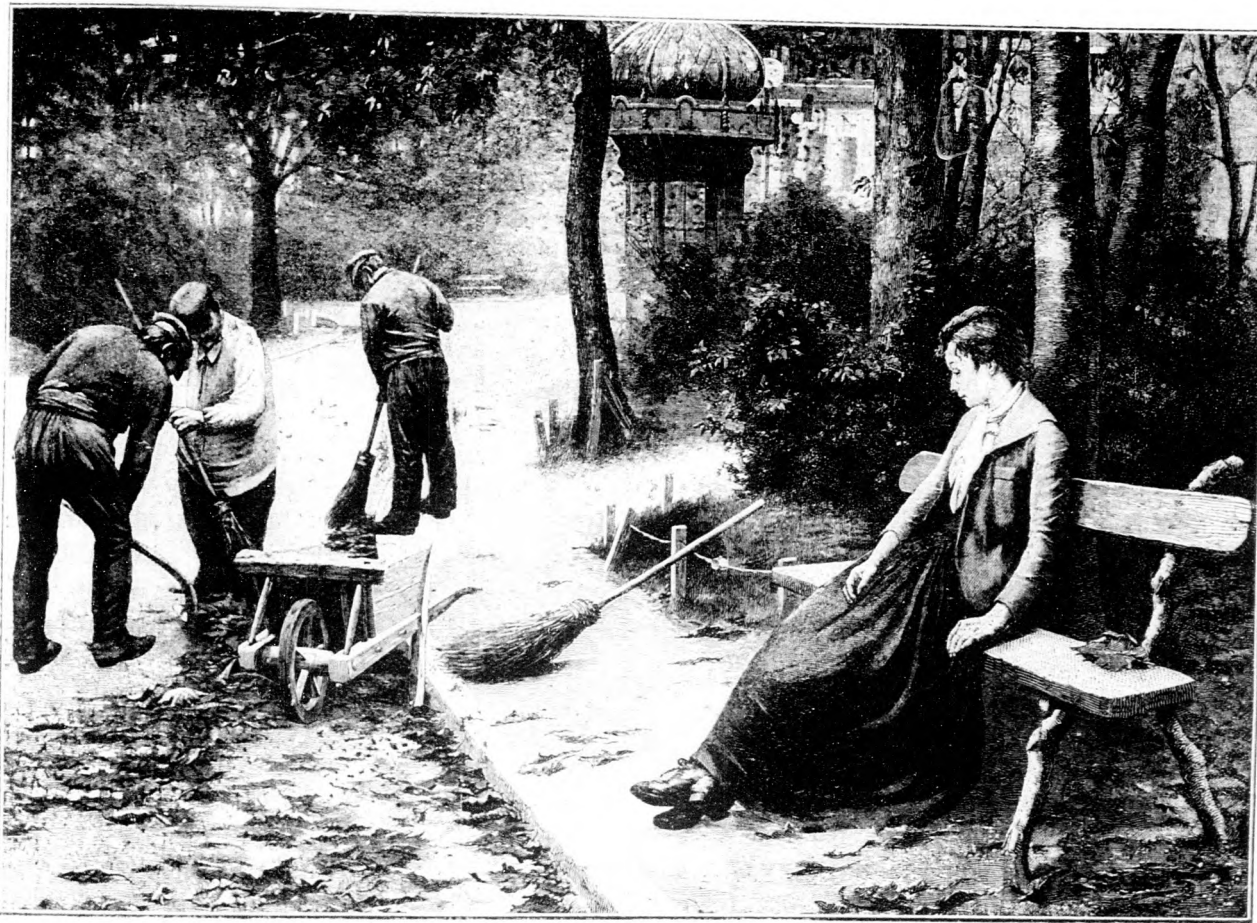
Galieziából. Minap Hübe István és Czéber János pénzügyőri fővigyázók vezénylete alatt négy pénzügyőr az uj-bélai erdőben lesben állott s úgy várták az ország határszélén átjövő dohánycsempészeket. Este felé tényleg öt fuvaros jött az országuton, mire az erdőben elrejtőzött pénzügyőrök előjöttek s a fuvarosokat megállították, hogy szekeroiket átvizsgálják. A fuvarosok ellenszegültek a pénzügyőröknek, ami-

madta őket és az asszonyt a medvék szétmazzangolták.

Életmentő királyné. A portugál királyné két ember életét mentette meg a minap. A királyné Cascajben a parton sétált, amikor egy halászbárka a tengeren fölborult. A királyné ezt látva, azonnal a vízbe ugrott és két halásznak, kik a bárkából a tengerbe estek és a habokkal küzdöttek, az életét megmentette.

Magyar istentisztelet Rákosfalván. A tulnyomó részben tót és német ajku rákosfalvi lakosságnak egy idő óta állandóan magyar istentiszteletben is van része s ez a „Rákosi jótékony és közművelődési egyesület“ érdeme. Az egyesület ugyanis közhasznú működését nemcsak kiseddóvó fentartásával igazolja, hanem az ő közbenjárására rendszeresítették a magyar istentiszteletet is. Az egyesület külön magyar énekkart tart fenn, mely az ünnepélyes egyházi szertartásokon közreműködik. Elégséges anyagi eszközök hiányában azonban hivatását nem töltheti be teljesen ez a derék egyesület sem, s ezért most már

A népbolondító tragédiája. Sárafalva esanád-megyei községben a nép kegyetlen boszút állott egy csalón, a ki furfangos módon akarta kicsalni a szegény nép pénzét. Ugy történt, hogy a mult héten egy uriasan öltözött fiatal ember járta be Sárafalvát és a szomszédos községeket, vállalkozónak adván ki magát. Munkásokat akart szerződtetni egy vasutépítési vállalatához. Az idegen fényes ajánlatokat tett a munkásoknak, a kik tömegesen jelentkeztek a vállalkozónál a nagy korcsmában. A vállalkozó minden egyes munkástól két forint beiratkozási díjat követelt foglaló fejében. Egy hét alatt több mint 400 ember iratkozott föl Hartmann Ignác vállalkozónál, a ki a községi előljáróságnál ezen a

ŐSZ A VÁROSLIGETBEN.

ismételten a fővárosi tanács pártfogásához folyamodik. Az egyesület arra kéri a fővárost, hogy évi 600 korona segélyt szavazzon meg részére, hogy ebből rendszeres magyar kántort tarthasson.

Meggyilkolt házaspár. Csákbörény fejmegyei község lakosait, borzalmas kettősgyilkosság tartja izgalomban. Tóth Jánost és feleségét Fövényi Juliannát a napokban kora reggel saját házukban a lakásuk küszöbén meggyilkolva találták a szomszédok. Az asszony még élt, mikor rátaláltak, de már nem volt eszméleténél s így a gyilkosok kilétéről felvilágosítást nem adhatott. Mindkettőjüknek teste tele van késszurásokkal. A gyilkosok semmi bűnjelet nem hagytak hátra, ami nagyon megnehezíti a nyomozást. A rejtélyes bűntény valószínűleg boszú műve, mert a lakásban mindent rendben találtak, azért rablógyilkosságra nem lehet következtetni.

néven mutatkozott be. A szerződés megkötését azonban napról-napra halasztotta, azzal biztatván a népet, hogy még többet akar szerződtetni s ezért vár még pár napot. A nép azonban gyanakodni kezdett s titokban nagyon vigyázott a vállalkozó urra. Vasárnap este ugyanis Hartmann vállalkozó eltűnt a lakásáról, a hol csak egy üres kényeztető hátrahagyott. A munkások nagy része kocsira kapott és több irányban üldözőbe vették Hartmann, a ki gyalogszerrel akart menekülni Szent-Miklósra, hogy ott vasutra szálljon. Az emberek azonban utolérték és addig ütötték, míg meghalt. Ezután elvették tőle a pénzt és a jegyzéket, a melyre a jelentkezők neve volt fölírva s az áldozatot a mezőn hagyva, visszatértek a községbe. A csendőrség csakhamar értesült az esetről s a holttestet beszállította, a teteseket pedig a vizsgálóbíró megérkezéséig őrizet alá vette.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Tehénistálló építés és berendezésről.

Nagyon fontos feladata a gazdának az, hogy miként építse fel a tehenistállót s miként rendezze azt be, hogy a czélnak teljesen megfeleljen. — A helyesen felépített s berendezett istálló megkönnyíti az állatnevelés és gondozás körüli feladatot.

A tehenistálló felépítés és berendezésnél a következőket kell szemelőtt tartani: 1. felépítése jó anyagból történjék, hogy tartós legyen s a mellett kevés költségbe kerüljön; 2. viz közelében s lehetőleg emelkedett helyen történjék az építése, hogy az eső és talajviz kárt ne tegyen benne, valamint hogy a trágyalé könnyen elvezethető legyen; 3., oly irányt kell adni az istálló fekvésének — ajtók és ablakokkal lehetőleg déli oldalra építve — hogy benne az állatok az idő viszontagságaitól megóvhatók legyenek; 4. a belső beosztás és berendezés olyan legyen, hogy ott az állatok kényelmes helyet találjanak. 5. hogy a tisztogatás és takarmányozás könnyen és veszteség nélkül legyen teljesíthető.

A falak magasan legyenek felépítve, egyrészt, hogy az állatok elegendő levegőt találjanak az istállóban, másrészt pedig, hogy az ablakok magasan legyenek alkalmazhatók különösen, ha azok két oldalon vagyis szembe állanak egymással, hogy kinyitás, illetve szellőztetéskor légáram ne érje az állatokat.

A tehenistálló alját vagyis földjét, a tisztaság és rend könnyen fentartása czéljából, be kell burkolni. A burkolat lehet: fa, kő, téglá, ezement stb. de ezen burkolatok teljesen nem felelnek meg a czélnak s a mellett oly költségesek, hogy nem igen fizeti ki magát, különösen kis gazdáknak. Legegyszerűbb s legezészerűbb az agyag burkolat, mely szükség esetén könnyen javítható, alig kerül költségbe s a czélnak teljesen megfelel. Burkolásnál arra kell vigyázni, hogy az az állatok fara felé kissé lejtős legyen, a trágyalé könnyebb lefolyása czéljából s esatornával ellátni, hogy a trágyalé könnyen elvezethető legyen a neki kijelölt helyre vagyis a trágyalékútba.

A tehenistállót, ha csak lehet, jó három részre osztani és pedig: tehen, borjú és takarmánykamrára olyformán, hogy az egyik végén — fallal elkerítve — a takarmánykamra legyen, másik végén a tehenállások s e kettő közt a borjúk ketrecze. A borjúk részére szükséges hely a tehenállásoktól deszkakerítéssel választandó el s ezt az elkerített részt szintén deszkakerítéssel, két részre osztani, az egyik rész a szopós, a másik rész pedig az elválasztott borjúk részére. Ugy a tehenek állását, mint a borjúk ketreczét megfelelő magasságu jászolok-

kal látjuk el, melyek az istálló két hosszú fala mellett végig állítandók fel még pedig úgy, hogy a fal és jászol közt megfelelő szélességű járda legyen hagyva, a takarmányozás könnyebb s veszteség nélkül való eszközlése czéljából. A jászolok lehetnek: fából, kőből, téglából stb.

A tehenistálló belső beosztás- és berendezésének méretei a következők: a takarmánykamra nagysága az állatállomány napi takarmányu szükségletéhez mérten legyen; a borjúk ketrecze szintén az évi állományhoz mérten úgy, hogy kényelmessen mozoghassanak benne; a tehen állások pedig a megállapított állományhoz mérten legyenek még pedig úgy, hogy egy tehenre 250 cm. hosszú és 120 cm. széles hely jusson. A tehénsorok, valamint a jászolok és falak közti járdák szélessége 110 cm. A jászolok magassága: tehenek részére 60—70 cm., borjúk részére 40—50 cm., szélessége 50—60 cm. Az istálló kellő számú ablakokkal és kapuszerű ajtókkal látandó el, hogy különösen veszély esetén az állatok kényelmesen és gyorsan kihajthatók legyenek. A takarmánykamra szintén ablakokkal, egy kapuszerű és két a járdára nyíló ajtóval látandó el, a takarmánybehordás és a takarmányozás könnyen eszközlése czéljából.

A tehenistálló egyik hosszoldalán a kifutó, másik oldalán pedig a trágyatelep legyen készítve. A trágyatelep trágyalé-kútja az istállóval, esatornával legyen összekötve, hogy az istállói trágyalé oda legyen elvezethető. A trágyatelep és kifutó mikénti készítéséről — más alkalommal fogok említést tenni.

Arián Károly.

Az őszi vetések téli gondozásáról.

Az őszi vetéseket illetőleg a legtöbb vidéken amaz ősi szokás uralkodik még ma is, hogy a rozsvetéseket késő ősszel, vagy télen juhokkal legeltetik. Ez eljárás azonban egyáltalán nem helyesíthető, nem pedig azért, mert a rozsvetésre általában véve hátrányosan hat, úgy annyira, mint már azt számos tapasztalat is igazolta, hogy gyakran ebből kifolyólag, rossz termést ad. A vetések legeltetése csakis oly területeknél lehet helyén, hol a vetés rendkívül buja: de még az ilyeneknél is különös figyelemmel kell arra lennünk, hogy a legeltetés akkor történjék, mikor a talaj száraz vagy fagyott, mert csak így vehetjük elejét annak, hogy az állatok a rozstot ki ne tépjék. Gondoskodnunk kell továbbá arról, hogy az ily buján álló területek a legeltetés következtében a fejlődésben vissza ne maradjanak, épen ezért, ha a vetést legeltetjük, a legelő állatokat nem szabad egy helyen hagynunk, hanem azokat folytonosan hajtánunk kell, hogy így egyenletesen legeljék le a vetést.

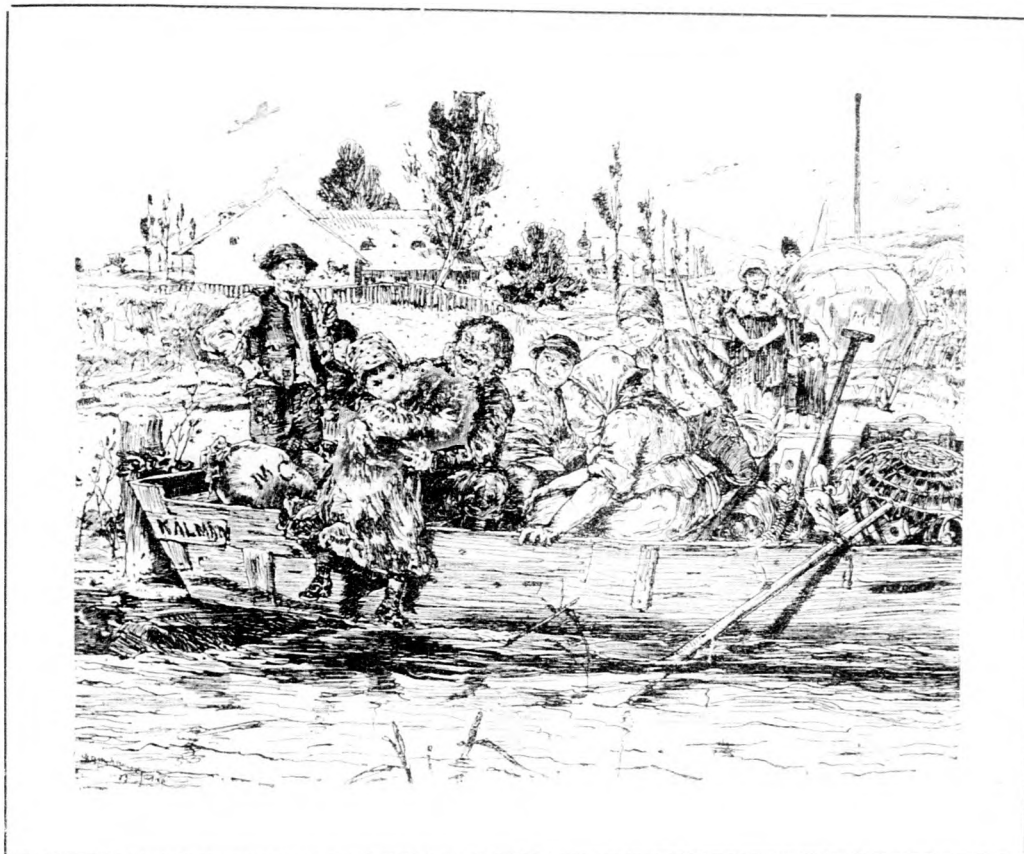
Kora tavasszal pedig, amikor már az őszi vetések fejlődni kezdenek, akkor a juhokat nem szabad a vetésre eresztetni.

Az őszi vetéseknél gondolni kell még továbbá arra is, ha a vetést borító hóréteg felülete jégkéregget kap, az feltörressék, mert különben a szükséges levegő a növényekhez nem juthat, a minnek következtében a vetés vagy megfűlled, vagy annyit szenved, hogy csak hosszú idő elteltével tud erőteljes fejlődéshez jutni. A hó megjegesedett kérgének feltöréséhez használhatunk nehéz boronát, vagy extirpátort. Tanácsos az igás állatok lábait a jégkéreg e feltörésénél durva rongyokból készített tekeresesel bekötni, mert különben a jégkéreg áttörésekor könnyen megsebesíthetik lábait.

ügyelni a gazdának, ha takarmányt változtat, így ha száraz takarmányról zöldre tér át, vagy viszont; az átmenet lassu, fokozatos legyen, különben az emésztési zavarok el nem kerülhetők. — A vemhes kanczánál különben gyakoriak az emésztési zavarok, különösen a székrekedés.

Ilyen esetben soha sem tanácsos hashajtó szert adni be az állatoknak, hanem sokkal czélszerűbb allövetet (klisztirt) alkalmazni, sőt ha a baj kezdetleges, vagy kismérvű, néhány gramm konyhasó beadásával is czélt érünk. Kevés sónak az adagolása különben is csak előnyös és előmozdítja az emésztést.

A vemhes kanczánál a takarmányozáson kívül gondot kell fordítani az itatásra is. A tulságos hideg

NO, MOST MINDJÁRT BELE ESEL!

Vemhes kanczákkal való bánásmód.

Az állattenyésztés sok ága közül körülbelül a lótenyésztés az, a melyikkel a magyargazda a legnagyobb örömmel foglalkozik, épen azért jó, ha a gazda meg nem feledkezik mindazon szabályokról, a melyeket az állat vemhessége alatt szemelőtt kell tartani, mert csak így remélheti, hogy a leelés minden nagyobb baj nélkül történik meg.

A vemhes anyakanczánál a következőkre kell vigyázni a gazdának: csakis egészséges takarmányt adjunk nekik, úgy az abrak, mint a széna, szalma, esetleg a zöldtakarmány is kifogástalan legyen, sőt ha legeltetünk akkor is arra vigyázzunk, hogy mocsaras, vagy tőzeges területen ne legeltessünk, mert ez is sok esetben oka lehet az elvetésnek. — Nehezen emészthető takarmányokat, mint pl.: a rozs, a lóbab és a borsó, ne adjunk állatainknak. Vemhes állatoknak is a legjobb a zab és egészséges réti széna.

A takarmányozásnál főleg akkor kell nagyon

viz minden állatra káros, a vemhes állatra pedig kész veszedelem; vigyázni kell még arra is, hogy a víz tiszta legyen és ment minden ártalmas alkotórésztől, mert a vemhes állat ez iránt nagyon érzékeny.

Nagy gondot kell arra is fordítani, hogy az állat fekhelye puha és meleg legyen, mindenekelőtt pedig száraz, az istálló levegője pedig száraz legyen, ami csak kellő szellőztetéssel érhető el, de vigyázni kell nagyon, hogy léghuzamba ne álljon az állat, mert a vemhes kancza hamarább izzad s így a léghuzamot is előbb érzi meg. A vemhes kanczákat nem csak lehet, de okszerű is munkára használni, csak nagyon nehéz munkát nem szabad velök végeztetni és nem szabad megerőltetni őket.

Alkalmos munkák a boronálás, hengerezés, takarmányhordás stb.

MULATTATÓ.

Beöthy Aldzsi adomáiból.

A muzsikust zeneszóval temetik, a katonának fegyverét teszik a koporsójára, a híres tréfálkozónak meg anekdotáit, tréfáit idézik fel a gyász napján. A most elhalt Beöthy Algernonnak igen sok anekdotája van, melyek közül néhányat ez alkalommal, mint emlékezetére szolgáló virágcsokrot ide iktatunk:

Beöthy Aldzsinál szolgabíró korában vadászat volt egyszer. Már este összegyűlt az uri társaság. Szólt a muzsika, bujdosott a pohár. De nézik az órát és elkedvetlenednek: a legjobb czimbora, az alispán sehogyan sem akart megérkezni.

Vártak, vártak, de hiába vártak. És mikor tizenegyet ütött az óra, ki is mondták:

— No már nem jön. Vagy hogy is jönne három óra járásról, öreg este, ilyen nagy sárban! Ej, be kár! Nélküle csonka az egész mulatság.

— Hát pedig ne busuljatok, szólt a házigazda. Fogadom, hogy a viczispán reggel hat órára itt lesz.

Azzal leült és megírta a következő hivatalos jelentést:

„Nagyságos alispán ur!

Hivatalos tiszteletből kifolyólag már többször volt szerencsém jelenteni, hogy környékünkön a kóbor cigányok a közbátorságot fenyegetik és én a rendelkezésemre álló eszközökkel garázdálkodásaiknak nem bírok véget vetni. Ma este a csendlegények ismét egy szekér oláh cigányt, számszerint kilenczet, kísérték be hivatalomba. Minthogy e veszedelmes népen nem fog se jó szó, se enyhe büntetés, azt vélem: intő példára van szükség. Ennélfogva hivatalos tisztelettel jelentem, hogy holnap reggel hét órakor a fent említett kilencz cigányt fel fogom akasztani.“ Kelet, pesét, aláírás . . .

S a következő perczben lóhátas ember indult az alispánhoz ezzel az irással. A vidám vadásztársaság pedig tovább mulatott.

Egyszerre csak reggel hat óra felé kocsirobogás hallik: és berohant az ajtón az alispán, képéből kikelve, sárosan:

— Aldzsi! Aldzsi! Hol vagy, te boldogtalan!

— Itt vagyok, édes urambátyám. Ül le, nesze egy pohár jó bor.

— Mit bor! . . . Hol vannak azok a szerencsétlen cigányok?

— Sehol kedves bátyám. Azt a jelentést csak azért irtam, mert meg voltam róla győződve, hogy okvetlenül eljősz a vadászatra, ha olvasod.

— Én meg arról voltam meggyőződve, hogy téled csakugyan kitelik ilyen örültség.

— Épp annak a biztos tudatában voltam bátor azt a jelentést küldeni!

Képviselőházi jegyző korában ő találta ki, hogyan kell a már letárgyalt javaslatok „harmadik olvasását” gyorsan s alaposan elvégezni: az első monda-

tokat hangosan olvasta, a többit már csak halkán, mormogva, hogy annál többet lehessen kihagyni. Azonban ezért megharagudott rá az öreg Csanády Sándor, aki mindig oda állt az elnöki emelvény elé s kezéből tölcserért formálva hallgatta, a jegyzők nem sikkasztanak-e el valamit az alkotmányból. Egy ízben megint rengeteg hosszu javaslatot kellett felolvasnia Beöthynek, s ekkor furfangosan távolította el a szigorú ellenőrt. Alig nyitotta meg az elnök a Ház ülését, egy attilás terembiztos kereste föl Csanádyt s illatos levélkét adott át neki. Találkára hívta őt abban egy szép asszony a Muzeum kertjébe. Csanády bácsi megpödrötte a bajuszát, összecsapta a sarkantyuját, sarkon fordult és kísétált a teremből. Mire vissza jött, — néhány percz alatt kiderült a turpiság. — Beöthy Aldzsi már régen felolvasta a sok száz paragrafust. Másnap azután ugy békéltette ki a buzgón figyelő kuruezt, hogy a jegyzőkönyv utolsó passzusát az ő szája ize szerint darálta el így:

— Azután megválasztotta a Ház az átkos közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottság tagjait.

Beöthy Aldzsinak a szüz beszéde is mulatságos volt. Már vagy tizenöt éve ült a parlamentben, de soha egy szót sem szólt nyilvánosan. Egyszer csak a Lex Szapáry tárgyalásánál feliratja magát. Az egész Ház betódult a folyosóról és leste a mulatságosnak ígérkező pillanatot. Aldzsi, az előtte szóló beszédnek befejezése előtt a szolga által két pohár vizet hozatott magának. Erre még nagyobb lett a respektus. Végre a jegyző felhívja szólásra:

— Beöthy Algernon!

És Aldzsi elhelyezvén szemüvegét, a következő szüzbeszédet mondotta:

— T. Ház! Én a törvényjavaslatot jónak tartom és azért azt általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadom. Most pedig — kérek öt percz szünetet.

Ezzel leült. Az elnök meg is adta a szünetet.

Még egy második beszédet is mondott a Házban s ennek még mulatságosabb volt a históriája. A Hungáriában lakott és egyik képviselőtársa a szomszéd szobában napok óta hangosan magolta a beszédét és pedig többnyire éjszaka, tönkretévén azt a néhány órát, melyet Beöthy Aldzsi az éjszakai alvásra szánt. Aldzsi boszut forralt. Gyorsirót hozatott, a falon keresztül titokban lestenografáltatta a magoló képviselő beszédét, aztán közvetlenül a szomszéd fölshóllalása előtt szólásra iratkozott és — elmondotta a beszédet.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet ü z e m b e n !

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek ≡

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

MAGÁNJÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetik.

Képeinkhez.

Szerető anyák. Hiába, az állat is érez, mert neki is van szive. Mai szép képünk megkapóan bizonyítja ezt. A fiatal anya karján viszi kicsinyét s gügyög neki az anyai szeretet lágy, susogó hangján nem mindenki által értett szavakat. Mellettük halad a Boczi, a fias tehén szintén az ő magzatjával, a kis borjuval. Éppen olyan szeretettel nézi a kis borjut, mint a fiatal gazdasszony a kicsinyét. Sőt Boeci tovább megy, meg is nyalja a borjut csupa szeretetből, mert ő nála ez a csókot helyettesíti.

Ősz a Városligetben. A vidám és boldog nyári szerelmek tanyája: a Városliget elkomorul ősze kelve. Egyre ritkulnak látogatói, amint az őszi idő előrehalad, mindössze néhány podagrás bácsi lépked itt-ott a fák között, vagy foglalkozás nélkül lézengő nép. A kertész emberei is megjelennek a taligákkal és seprőkkel, hogy összeszedjék a fáról lehulló sárgult faleveleket. Mai képünk hü esete-lése a Liget őszi állapotának; a kertészlegények söprik a leveleket, miközben szorgosan kutatnak egy-egy elejtett pénzdarab avagy szivarvég után. A hervadt levelek személyesítője a padon ülő leányzó is, aki hervadását bizvást a muló szerelemnek tudja be, mert bizony azt mondja a nóta is, hogy mindenféle szerelemnek vége szokott lenni! Az ősz beálltával aztán csak egy-kétféle vendége van még az elárvult ligetnek: apró énekesek, kiváltkép a verebek, a hideg időjárás szürke tollasai, rovarpeték után vadásznak a fonnyadt galyak között.

No, most mindjárt bele esel! Kikötik a kompot s belerakodik a nép; a czókmókok között élő is akad. A kis poronty, az 5-6 esztendő kis bolyhos lány, kit a szülője visz át a vizen. A kislány addig izeg-mozog a vízi alkotmányban, felül a szélére, míg a türelmét vesztett révész fölkapja s kitarja a komppoldalon a víz fölé:

— No, most mindjárt bele esel!

Nagy a kislány ijedelme és éktelen sirásba kezd, miközben megfogadja, hogy nem izeg-mozog többé; meg is huzódik aztán pityerogve a komporában. Ezt a kedves jelenetet ábrázolja mai képünk.

Betűrejtvény.

K roly

M ó
a

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő november hó 17.

A „Független Ujság“ 44. számában közölt talány megfejtése:

„Naplárt kapunk karácsonyra.“

Helyesen fejtették meg: Klósz Anna, Nagy János, Gal Károly, Páll Antal, László Endre, Navreczki József, Palánki József, Mikolajcsik András, Fejes Sándor, Mozgay Mihály, Bardoczi János, Gergely Ferencz, Orovecz András, Baráthi János, ifj. Szathmáry Sándor, Roth János, Esküdt György, ifj. Kotta Sándor, „Abonyi kath. munkás-egylet“.

A sorshuzásnál Nagy János (Karuj-pusztá, u. p. Szaniszló) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfi Tamás „Közös sors“ című eredeti székely regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

V. I. urnak, Keltersőy. Borjak hasmenése ellen ajánlható a borjunak reggel és este külön-külön 30 gramm szódadicarbonát 3-4 deczi forralt friss tejben beadni langyosan vagy langyos vízben; ez 3-4 napi adagolás után megszokta szüntetni a hasmenést. — **Fekete János urnak.** A kérdéses gémeskut egyes részeit a következő méretekkel készítheti el:

sudárfa hossza kb.	12 50 m.
kutágas magassága	7-8- "
gém hossza	15- "
és az ágas távolsága a kut közepétől	4 50-5. - "

— **Soós Imre urnak, Hangos.** Legelőtörésbe rendes körülmények között legjobb tavaszt vetni és pedig kapás növényt. — **R. I. urnak.** Ponyvák vízmentesítésére legjobb és legegyszerűbb mód azoknak kátránnyal való bevonása. — **Páll Antal urnak.** Ugy van, amint írni tesszik. Csak éppen a kritizálással hagytunk fel, de abban senki sem tarthat vissza bennünket, hogy azokat a be-szédeket emeljük ki, amelyeket helyesnek találunk. Egyébként a tulságos czélatosságunk nem vagyunk barátjai. Fődolog nézetünk szerint az olvasókat őszinte tárgyilagossággal tájékoztatni, majd megalkotják azután ők a véleményüket. Szíves üdvözetünk! — **S. G. urnak, Kísfalud.** Mint már megírtuk, a beküldött dolgozatok igen jók, csak hogy hosszadalmasak. Azonban rövidesen felhasználjuk őket. — **2100. sz. előfizető.** Tessék folyamodni az ezredparancsnoksághoz. Reménye lehet, hogy a fiut, mint családfentartót, hazaeresztik, annál is inkább, mert már káplár, tehát bizonyosan jól viselte magát. A folyamodványhoz azonban szegénységi és születési bizonyítványt is kell mellékelni, melyekből kitűnik, hogy vagyontalan és elagott lévén, családfentartóra szüksége van. A folyamodványra 20 krajczáros bélyeg dukál s legjobb, ha a községi jegyző urat kéri fel a kiállítására. — **Ifj. Kotta Sándor urnak.** Ha jó a rejtvény, közölni fogjuk, hanem czélszerűbb olyanokat küldeni, amelyek nincsenek időhöz kötve. — **Komsa Miklós urnak, Alsó-Rákos.** Szerkesztőségünk nem fizetésért szokta a sorsjegyeket megnézteni a bankháznál, hanem minden előfizetőnek ingyen. A késés csak azért van, hogy egy-két darabbal nem futhatunk a bankházhoz, tehát várjuk, míg összegyűl legalább tíz sorsjegy-kérdés. Ha nyert valaki, már egy hét idő nem sokat határoz. — **Barta M. urnak.** A műtrágyákat egyenletesen szélesendben kell elszórni. Ha a talaj víztartó képessége elég nagy, sekélyen alászántani vagy beboronálni is elegendő; ha azonban a talaj könnyen száradó, akkor a műtrágyát mélyebben kell alászántani. Szeles időben a finom poralaku műtrágyákat legjobb földdel vagy homokkal keverni össze és úgy elszórni. — **V. S. urnak, Püspöki.** Erdei kártétel miatt, ha a fár a 60 koronát meg nem haladja: a főszolgabíróhoz, ha 60 koronánál több, de a 100 koronát meg nem haladja, a kir. járásbíróshoz, ha a 100 koronát túlhaladja: a kir. törvényszékhez kell fordulni a följelentéssel. — **Kezelőtiszt, B-ó.** Ökrei-

nek, ha azok teljes nyugalomban vannak. répával a következő takarmányösszeállításokat adhatja, 1000 kg. élőszulyra: 5 kg. répa, 10 kg. silány széna, 10 kg. tengeriszár, 1 kg. luczernaszéna vagy 5 kg. répa, 8 kg. közepes széna, 10 kg. buzapolyva, 2 kg. zabszalma.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1900. november 10-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 17:60—15:70 K. Rozs 13:40 K-tól 13:65 K-ig. Arpa 10:80 K-tól 11:40 K-ig, jobb minőségű 14:50 K-tól 15:50 K-ig. Zab 11:60 K. Tengeri 12:40 K

Liszi ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26:00	24:60	23:20	22:00	21:60	20:60	18:80	15:60	11:40

Buzakorpa finom 8:60 K, durva 8:80 K.

Egyéb magvak: mák 30—60 K 1 q., bab fehér nagyszemű 14—20 K, aprószemű 12—18 K, tarka 12—20 K, lencse 34—56 borsó héjas 20—24 K, lóhere 136—153 K, luczerna 88—96 K, baltacsim 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 400—600 fillér, muhar 440—500 fillér, zsupszalma 300—340 fillér, alomszalma 260—300 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt ürü 38—48 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 96—98 fillér, 280—300 kg.-mos 96—97 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 99—95 fillér, szerb 92—96 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyzettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 64—70—, középminőségű 56—62—, alárendelt minőségű magyar ökör 50—54—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 40—66:00, magyar tehén középminőségű 40—66:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—64:00, szerbiai ökör jobb minőségű 48—62—, kivétel —, középminőségű 42—46—, szerbiai bika 46—66—, szerbia bivaly 32—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszulyban Élő borju 60—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—2:50 K, csirke 1:10—1:40 K, kappan hizott 0:00 K.—0:00 K. Rucza 4:00—5:00 K. Lud hizott 10—12 K. Pulyka sovány 4—5 K.

Tojás alföldi 66—68 K, erdélyi 64—66 K, ládánként. Tea, tojás 100 drb 5:00—5:30 K.

Tejtermékek. Teavaj 1:60—2:00, tejföl 56—60 fillér literenként, főzővaj 1:00—1:40 K, tehénturó 10—20 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 0:00—0:00, Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 0:—0:—, zeller 100 drb 1:40—2:20, karalábé 1:40—2:00, vöröshagyma 100 kötés 8—9—, 1 q 50—90—, foghagyma 16—28—, vörösrépa 100 drb 1:00—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 8—12—, kelkáposzta 100 drb 1:60—2:40, vöröskáposzta 8—14—, fejjessaláta 1:80—2:00, kötött saláta 1:00—1:80, burgonya rózsá 1 q 3:40—3:60, sárga 3:20—4:00.

Készpénz kölcsön földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénztintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

**Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.**

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50.000.000 frunyi kölcsönt szavatolt meg.

A NAGY KRACH!!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kíméletlenül és így egy nagy csúszás árú-gyár kényszerítve jön egész készletét a munkesztőnek nagyon csak ly megtérítése ellenében eladni. Én vagyok felhatalmazva ezen megbízás keresztülvételére. Ennélfogva mindenkinek megkülönböztetve a következő tárgyakat csupán **frt 6.60** megtérítése ellen és postán:

- 6 drb legfin. asztali kést valódi angol pengével,
- 6 drb amer. szabadalmazott ezüst-villát egy darabban,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
- 12 drb amerikai szabadalmazott ezüst kávé-kanalat,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmerőt,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tejmerőt,
- 6 drb angol Victoria-álcó-tálcát,
- 2 drb festményt kellő asztali gyertyatartó,
- 1 drb theaszűrőt,
- 1 drb legfinomabb cukorszórót.

42 darab összesen csak 6 frt 60 kr.

A fenti összes 42 tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezek **frt 6.60** minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehér érez, mely az ezüst szint 25 évig megtartja a miért jótállás vállalatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszafizetni: és senki se mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarnitúrát megnézzé, mely pompás

nász- és alkalmi ajándék

ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas.
Kapható csupán:

HIRSCHBERG A.

szabad. amerikai ezüstkivitelű áruháza

Wien, II., Rembrandtstrasse 19/6.

Széküldés a vidékre utánvétellel, vagy az őszszeg előleges beküldésével. Tisztító por **frt 10 kr.** Csak a mellékelt védjegyvel valódi (egészségi áruc.)

Kivonat az elismerő iratokból:
Az első küldeménytel nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy garnitúrát.

Kalocsa. Majorosy János, kanonok.
A küldeményt vettem s nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kr-ért.

Köszvár. Bánffy báró 5 exzell.
Becsés evőeszközküldeményét megkaptam, melylyel nagyon meg vagyok elégedve és kérem, még egy. Jlyan garnitúrát, 42 drb amerikai szab. ezüsből utárv. küldeni.
Bozovics, Kr.-Szörénym. Keresztes S. főszolgabíró.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest. Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legökölteesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasutállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről ábrát rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)

vezető PFANHAUSER AG.

ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)

MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

✱ BUDAPEST ✱

V., Báthory-utca 4. szám.

ŐSZI VETŐMAGSZÜKSÉGLETÜNK BESZERZÉSE VÉGETT

forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ, Budapest,

V., Alkotmány-utca 31.

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)